MAHREMİYET EĞİTİMİ

- قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ يَغُضُّوا مِنْ اَبْصَارِهِمْ وَيَحْفَظُوا فُرُوجَهُمْ ذٰلِكَ اَزْكٰى لَهُمْ اِنَّ اللّٰهَ خَبِيرٌ بِمَا يَصْنَعُونَ

- ***Mümin erkeklere söyle, gözlerini haramdan sakınsınlar ve iffetlerini korusunlar. Bu onlar için daha arındırıcıdır. Allah onların bütün yaptıklarından haberdardır.***[1]

---

[1] Nur, 24/30.

Mahremiyet Nedir?

- Mahrem kelimesi Arapça "haram" kelimesinden gelmektedir. "Mahrum”, "hürmet", "muharrem", "tahrim" gibi kelimeler de aynı kökten gelirler.
- “Yasaklamak, men etmek, mahrum etmek, mümkün olmamak, el sürmemek, herhangi bir şeyi terk etmek, kişinin namusunu koruduğu yakınları, saygı gösterilecek şey; kadın ve kendileriyle evlenmenin haram olduğu yakın akraba” gibi anlamlar içerir.
- Mahremiyet; **“gizlilik, bir şeyin (mahrem) gizli hali, bir şeyin gizli yönü”** demektir. Bir anlamda buna **insanın dokunulmazlığı** da denebilir.
- Mahrem ve mahremiyet kavramlarının, kadın erkek ilişkilerinde özel bir kullanım kazandığı, özellikle cinsel dokunulmazlık alanı anlamına geldiği anlaşılmaktadır.

- Bu durumda mahremiyet, insan vücudunda bakılması, dokunulması ve hakkında konuşulması haram olan bölgeleriyle ilgili dokunulmazlık halidir.
- Türkçemizde mahremiyet kelimesi bu anlamda kullanılmakla birlikte, kişinin özel alanı, gizlilik gibi anlamlarda da kullanılmaktadır.
- Mahremiyet, insanların her dönemde, her dinde, her toplumda vs. karşılaştıkları önemli bir kavramdır. Bu kavram toplumlara, toplumların kültürlerine, inançlarına göre kavrama yüklenen anlamlar değişiklik gösterebilmektedir.

İslam’da Mahremiyet:

- Allah Resûlü (sav), halasının kızı Zeyneb bnt. Cahş'la yaptığı evlilik münasebetiyle verdiği düğün yemeğine ashâbını davet etmişti. Davetlilerin çoğu yemekten sonra ayrıldığı hâlde birkaç kişi orada kalmıştı. Bu uzun misafirlikten rahatsız olan fakat hayâ ve nezaketinden dolayı da onlara bir şey söyleyemeyen Peygamberimiz, oradan ayrılıp diğer eşlerinin yanına uğradı ve selâm verip hatırlarını sordu. Onlar da tebriklerini dile getirdiler.

- Bir süre sonra düğün evine dönen Hz. Peygamber, o kişilerin hâlâ orada olduklarını görünce Hz. Âişe'nin odasına yöneldi. Daha sonra misafirlerin gittiği haber verilince odasına dönmek için yürüdü. Nihayet ayağını kapının eşiğine koyunca, bir ayağı içeride diğer ayağı dışarıda

iken, müminlere Hz. Peygamber'in evine misafir olma ve hanımlarından bir şey isteme âdâbını öğreten şu âyet indi:

- يَا اَيُّهَا الَّذينَ اٰمَنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتَ النَّبِيِّ اِلَّا اَنْ يُؤْذَنَ لَكُمْ اِلٰى طَعَامٍ غَيْرَ نَاظِرينَ اِنٰيهُ وَلٰكِنْ اِذَا دُعيتُمْ فَادْخُلُوا فَاِذَا طَعِمْتُمْ فَانْتَشِرُوا وَلَا مُسْتَأْنِسينَ لِحَديثٍ اِنَّ ذٰلِكُمْ كَانَ يُؤْذِي النَّبِيَّ فَيَسْتَحْي مِنْكُمْ وَاللّٰهُ لَا يَسْتَحْي مِنَ الْحَقّ وَاِذَا سَاَلْتُمُوهُنَّ مَتَاعًا فَسْـَٔلُوهُنَّ مِنْ وَرَاءِ حِجَابٍ ذٰلِكُمْ اَطْهَرُ لِقُلُوبِكُمْ وَقُلُوبِهِنَّ وَمَا كَانَ لَكُمْ اَنْ تُؤْذُوا رَسُولَ اللّٰهِ وَلَا اَنْ تَنْكِحُوا اَزْوَاجَهُ مِنْ بَعْدِه اَبَدًا اِنَّ ذٰلِكُمْ كَانَ عِنْدَ اللّٰهِ عَظيمًا

- ***“Ey iman edenler! Yemek için çağrılmaksızın ve yemeğin pişmesini beklemeksizin (vakitli vakitsiz) Peygamber'in evlerine girmeyin, çağrıldığınız zaman girin. Yemeği yiyince de hemen dağılın. Sohbet için beklemeyin. Çünkü bu davranışınız Peygamber'i rahatsız etmekte, fakat o sizden de çekinmektedir. Allah ise gerçeği söylemekten çekinmez. Peygamber'in hanımlarından bir şey istediğiniz zaman perde arkasından isteyin. Böyle davranmanız hem sizin kalpleriniz hem de onların kalpleri için daha temizdir. Allah'ın Resûlü'ne rahatsızlık vermeniz ve kendisinden sonra hanımlarını nikâhlamanız ebediyen söz konusu olamaz. Çünkü bu, Allah katında büyük bir günahtır.”***[2]

---

[2] Ahzâb, 33/53.

- Cahiliye döneminde insanlar her an istedikleri eve veya odaya izinsiz girebiliyor, gerek aile fertlerinin gerekse başkalarının mahremini görebiliyorlardı.
- Medineli Müslüman bir hanım günün birinde Rasulullah'ın yanına gelerek,
- "Ey Allah'ın Rasulü! Günün her hangi bir saatinde biri kapımdan odama dalabiliyor, görünmek istemediğim bir halde beni görebiliyor. Artık bir ikaz yapsanız da, kimse kimsenin evine, odasına izinsiz girmese, istemediğim bir görüntü içinde iken görmese..." dedi.
- Aynı günlerde Hz Ömer de Rasulullah Efendimiz'in yanına gelerek,
- "Ey Allah'ın Rasulü! Beni çağırması için evime gönderdiğiniz çocuk izin istemeden yattığım odaya girdi. Ne kadar toparlansam da beni üzerim açık halde gördü. Keşke Rabbimiz bir yasak koysa da evimize, odamıza izinsiz kimse girmese" dedi.

- İşte bu ve buna benzer isteklerin çoğaldığı sıralarda Nur Suresi’ndeki aile hayatını koruma kuralları koyan ayetler indi:

- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتًا غَيْرَ بُيُوتِكُمْ حَتَّى تَسْتَأْنِسُوا وَتُسَلِّمُوا عَلَى أَهْلِهَا ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ

- ***“Ey iman edenler! Kendi evinizden başka evlere, geldiğinizi fark ettirip ev halkına selam vermedikçe girmeyin. Bu sizin için daha iyidir. Herhalde bunu düşünüp anlarsınız.***

- فَإِنْ لَمْ تَجِدُوا فِيهَا أَحَدًا فَلَا تَدْخُلُوهَا حَتَّى يُؤْذَنَ لَكُمْ وَإِنْ قِيلَ لَكُمُ ارْجِعُوا فَارْجِعُوا هُوَ أَزْكَى لَكُمْ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ

- ***Orada kimse bulamazsanız size izin verilinceye kadar oraya girmeyin. Eğer size 'geri dönün' denilirse hemen dönün. Çünkü bu, sizin için daha temiz bir davranıştır. Allah yaptığınızı bilir."***[3]

- Evlere girmek için izin isterken kapının tam önünde değil de sağına yahut soluna çekilerek beklenmeli, evin içini hazırlıksız seyretmek gibi bir rahatsızlığa da sebebiyet verilmemelidir.
- Bir diğer husus da; içeriden "kimsiniz" diye gelen soruya belirsiz bir kelimeyle "benim" denmemeli, "ben falanım, filan için geldim" şeklinde tanıtıcı bilgi vererek izin istenmelidir.

---

[3] Nur, 24/27-28.

Mahremiyet Eğitiminin Önemi:

- Mahremiyet eğitimi, kişilere ve özellikler çocuklara kendi ve karşı cinsin özellikleri hakkında bilgi sahibi olma, cinsiyete ilişkin rolleri anlama ve kabul etme, cinsel problemlerini/ihtiyaçlarını dinin, ahlakın ve kültürün belirlediği çerçevede cevaplamanın/gidermenin yollarını öğretmek amacıyla verilen eğitimdir.
- Çocukta mahremiyet eğitimi, onların ruhi yapılarının tekâmül etmesini bunun yanında mutlu, huzurlu ve karakter sahibi olarak yetişmelerini sağlayan ve onları kötü niyetli insanların istismarından koruyan en gerekli temel eğitimlerden biridir. Çünkü çocuğun hayâ duygusunu öğrenmesi ve kendi bedeninin dokunulmazlığı şuuruna erişmesi mahremiyet eğitimiyle olur.

- İslam dini bu amaçla aile ve toplumun devamı için en güzel ahlakı öğretmeyi emretmektedir. Rasulullah buyurdu ki:
- حَقُّ الْوَلَدِ عَلَى الْوَالِدِ أَنْ يُحَسِّنَ اسْمَهُ وَيُحَسِّنَ أَدَبَهُ
- *Çocuğun ismini ve terbiyesini güzel yapmak, ana ve babanın çocuğuna karşı olan görevlerindendir.*[4]
- Her eğitimde olduğu gibi mahremiyet eğitimi, daha güncel bir ifadeyle cinsel eğitim şüphesiz ailede başlar. Mahremiyet insanın özelidir, bir ihtiyaçtır. Bireyden hareketle toplumun mahremiyet hususuna olan dikkatleri ne kadar sağlam ve köklü ise kişisel, özel sınırlar da o kadar iyi korunur.

---

[4] Beyhaki, Şuabu'l-İman.

- Sözgelimi, odalara girerken kapıyı çalmak ve sesli olarak izin istemek, ev içinde de olsa kılık kıyafetlere dikkat etmek gibi aile içinde mahremiyet sınırlarına özen göstermek hem tarafların birbirine olan edep ve hayasının hem de Allah'a olan kulluk vazifelerinin bir gereğidir.
- Anne babalar geleceğin büyükleri olan çocuklarına bu mahremiyet anlayışını ve haya duygusunu küçük yaşlardan itibaren kazandırmaya başlamalıdırlar. Günümüzde pek çok ebeveynin ihmal ettiği bir konu olmasına rağmen çocuğa "mahremiyet" duygusunun verilmesi hayati bir öneme sahiptir.
- Mahremiyet eğitiminde ihmale uğrayan çocuklar dışarıdan kendilerine gelebilecek olan istismarlara karşı savunmasız kalabildikleri gibi ileride kendi cinsel hayatlarını kontrol altında tutmakta da zorlanabilirler.

- Günümüzde yaşanan sözlü veya fiili taciz olayları karşısında çocukların tepki vermede yetersiz kalışlarının temelinde çoğunlukla ailede kendilerine yeteri kadar mahremiyet eğitiminin verilmeyişi yatmaktadır.
- Aile içinde “edep” kavramı çoğunlukla, çocukların anne ve babalarına karşı gelmemeleri, onların sözünden çıkmamaları gibi anlamlar çağrıştırır. Ve “edep” derken cinsellikle ilgili bazı tehlikeler yokmuş gibi davranılır veya bu tür konuların açılması hiç mi hiç uygun görülmez.
- Halbuki biz istesek de istemesek de çocuklar, yaşlarının ilerlemesine paralel olarak cinsellikle ilgili konuları ya duyuyor ya da müşahede etmektedirler. Bundan daha da önemlisi, bir insanın fizyolojik özelliği olarak bu dürtü onlarda gelişmektedir.

- Ailede mahremiyet eğitimi yerinde, zamanında ve usulünce olarak verilmediği takdirde ise çocuklar hissi dengesizliklerle karşı karşıya kalabilecekleri gibi cinsel istismara karşı da cahil ve savunmasız bırakılmış olurlar.
- Kız olsun erkek olsun çocuklara mahremiyet eğitimi verirken, sadece nasihat etmek yeterli değildir. Hatta çok defa cinsel istismara karşı dikkatli olmaları adına **“Aman, oğlum/kızım, dışarıdaki kötü insanlara dikkat et, seni alır kaçırır...”** türünden korku içeren nasihatler çocuğun ruhunda derin yaralar açılmasına da neden olmaktadır. Böylesi nasihatler çocukların içe kapanmasına ve sosyal çevreden korkup kopmasına neden olabilir.

Mahremiyet Eğitiminin Kazandırdıkları:

Bireyin Kendisini Tanımasına Katkıda Bulunur:

- İnsanın kendini tanıması, kendi yeteneklerinin, kişiliğinin, duygularının, eksikliklerinin farkına varması, özgün, bağımsız bir kişilik geliştirmesi demektir. Bu bakımdan kendini tanımak başarılması gereken en önemli görevlerden biridir.
- Kendini tanıyan insan duygu ve düşüncelerinin farkına varır. Onları kullanır, onları yaşar ve onları kontrol altına almak gerektiğini de fark eder. Özgür bir kişilik geliştirmeyi hedefler ancak özgürlüğün de sınırlarının olduğunu bilir. Özgürlüğüne sınırlar çizmesinin, kişilik gelişiminde son derece önemli olduğunu fark eder.

- İnsanın kendini tanıması aynı zamanda kendisinin neler bilip bilmediğini, duygularını ne kadar tanıyıp kontrol edebildiğini veya bunlardan yararlanabildiğini bilmek ve becerilerinin nelere dönük olduğunu fark etmek olduğu söylenebilir.
- Bu yönüyle bireyin kendisini tanıması, diğer insanların varlığını tanıması ve önemsemesidir. Kendini tanıyan insan başkalarının varlığını bilir, önemser, onlara saygı gösterir. Başkalarına saygı göstermenin değer üretmenin, ahlaklı olmanın, toplumsal bütünlüğün ve geleceğinin önemli bir ön koşulu olduğunu anlar.

Mahremiyet Eğitimi Bireyin Sorumluluk Bilinci Geliştirmesine Katkıda Bulunur:

- Mahremiyet algısı ile sorumluluk duygusu arasında sıkı bir ilişki vardır. Sorumluluk **"bireyin uyum sağlaması, üzerine düşen görevleri yerine getirmesi ve kendine ait bir olayın başkaları üzerindeki etkilerinin sonuçlarını üstlenmesi, başkalarının haklarına saygı göstermesi ve kendi davranışının sonuçlarına sahip çıkabilmesi"** olarak tanımlanmaktadır.
- Küçük yaştan itibaren çocuğa; yaşına, yeteneğine ve cinsiyetine uygun görev ve sorumluluklar verilmezse, güven duygusu pekiştirilmemiş olur. Bu da çocuğun bağımlı ve beceriksiz bir birey olmasına sebep olabilir.
- Bu anlamda birey sorumlulukla ilgili ne kadar deneyim yaşarsa, kendisine ne kadar fırsat oluşturulursa o da o kadar sorumluluk sahibi olabilir.

Cinsellikten Kaynaklanabilecek Ahlaki Problemlerin Engellenmesinde Bireye Katkıda Bulunur:

- Mahremiyet eğitimi insanın cinsel isteklerini insani, makul bir çerçevede yaşamasına yardımcı olur.
- Cinsellik çok önemli bir dürtüdür, ondan tümüyle kaçınmak veya onu yok saymak mümkün değildir. Tümüyle bu dürtünün egemenliğinde yaşamak, onu düşünmek, onu doyuma ulaştırmaya çalışmak insanı yıpratır, diğer sorumluluklarını yapmasına engel olur.
- Çünkü bir insan tüm zihinsel ve ruhsal gücünü cinsel gereksinmelerini bastırmada ve denetim altına almada kullanırsa işte o zaman gerçekten de diğer alanlar için geriye çok az enerjisi kalır ve başarı grafiği düşer.
- Zamanında verilen nitelikli bir mahremiyet eğitimi bu duygusal güçlerin yerinde kullanımını sağlayarak başarı grafiğini yükseltebilir.

- Mahremiyet eğitimi cinsel suçların önlenmesinde önemli bir rol üstlenebilir. Nitekim bazı değerlendirmelerde, günümüzde, mahremiyet eğitiminin/algısının zayıflaması nedeniyle cinsel suçlarda artış yaşandığı ileri sürülmektedir.
- Mahremiyet, cinselliğin sonsuz bir özgürlük anlamına gelmediğinin ifadesidir. Bireye bu kavram çerçevesinde, cinsellikle ilgili özgürlük alanı tanımlanırken bunun getiri ve götürülerinin neler olacağının da anlatılmaladır.

Çocuğun Cinsellik/Mahremiyet İle İlgili Sorularına Cevap Bulmada Katkıda Bulunabilir

- Uzmanlara göre çocuklar okul öncesi (4-6 yaş) dönem içerisinde cinsiyet farklılıklarını keşfeder, bu konuda sorular sormaya başlar.
- Çocuğu sorduğu sorulardan dolayı azarlamak, araştırma girişimlerine engel olmak, çocukta suçluluk duygularının gelişimine neden olmaktadır.
- Bunun için çocuğun araştırma girişimlerini destekleyerek, sorduğu sorulara anlayabileceği biçimde uygun cevaplar veren, sevecen ve ilgili yetişkin modeller çocuğun kişilik gelişimine olumlu katkıda bulunabilirler.
- Çocuklar, kadın ve erkeklerin nasıl veya neden farklı olduklarını, çocukların dünyaya nasıl geldiklerini merak ederler. Bu ve benzeri konularda çocukların sorularını tümden cevapsız bırakmak doğru

değildir. Ancak çocuğun ilgisini tamamen bu konuya çevirecek yaklaşımlardan da kaçınmak, gelişimine uygun gerçekçi bilgiler vermek gerekir. Aksi takdirde çocuk bu tür bilgileri istenmedik şekil ve yollardan elde edebilir.

- Çocuğun cinsellikle ilgili sorularının cevaplandırılmasının şöyle bir yararı da vardır. Öncelikle cinsel sorularına ailesi tarafından karşılık verilmiş olan çocuklar cinsel kandırılmaya ve cinsel saldırıya karşı en iyi korunan çocuklardır.
- Cinsellik hakkında bilgisi olmayan bir çocuk cinsel yakınlaşma denemelerine korkak, güvensiz ama merakla yaklaşır. Bundan dolayı da yetişkinin ağına cinsel yönden aydınlanmış bir çocuğa göre çok daha kolay düşer.

Mahremiyet Eğitimi Aşamaları

- Mahremiyet eğitimi derken kastedilen, edep sınırlarını zorlayarak her şeyin açık seçik konuşulması değildir. Ancak dünyanın bin bir türlü halinin olabileceğinin çocuğa uygun bir dille anlatılması gerekmektedir.
- Mahremiyet eğitimi çocuklara en kolay olarak 4-7 yaş arasında kazandırılır. Her anne babanın çocuklarının mahremiyet eğitimi hakkında şu hususlara dikkat etmesi gerekmektedir:

1.Adım: Özel Alan Tanımlama

- Çocuğun kendi mahremini, özel alanını koruyabilmesi için öncelikle bu alanı çocuğa tanımlamak gerekir. Vücudun kişiye özel olan bölgeleri, bu bölgelerin gizlenmesi gerektiği çocuğa iki yaşından itibaren yavaş yavaş anlatılabilir.
- Her aile kendi inancına, düşüncesine göre çocuğun vücudunda mahrem alan tanımlayabilir. Bu alanın başkalarından gizlenmesi ve anne-baba ve doktorlar dışında bu bölgeye kimsenin dokunmaması gerektiği çocuğa öğretilmelidir.
- Çocuğa için bu alanların kişiye özel olduğunu belirtilmeli ve kimseye gösterilemeyeceğini anlatılmalıdır. Çocuğa cinsel organlar, ancak o sorduğunda onun anlayacağı dille ve yumuşakça anlatılmalıdır.
- Cinsel organlar çocuk sorduğunda anne-baba üzerinden değil, çocuğun kendi cinsel organları ya da kitaplar üzerinden öğretilmelidir. Bu

şekilde yapıldığında çocuk, kendi özel alanını korumayı, başkalarının da özel alanlarına dokunmamayı ve bakmamayı öğrenecektir.

- **يَا بَنِي اٰدَمَ لَا يَفْتِنَنَّكُمُ الشَّيْطَانُ كَمَا اَخْرَجَ اَبَوَيْكُمْ مِنَ الْجَنَّةِ يَنْزِعُ عَنْهُمَا لِبَاسَهُمَا لِيُرِيَهُمَا سَوْاٰتِهِمَا اِنَّهُ يَرٰيكُمْ هُوَ وَقَبِيلُهُ مِنْ حَيْثُ لَا تَرَوْنَهُمْ اِنَّا جَعَلْنَا الشَّيَاطِينَ اَوْلِيَاءَ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ**

- ***"Ey Âdemoğulları! Şeytan, anne babanızı ayıp yerlerini birbirine göstermek için elbiselerini soyarak cennetten çıkardığı gibi sizi de aldatmasın. Çünkü o ve yandaşları, sizin onları göremeyeceğiniz yerden sizi görürler. Şüphesiz biz şeytanları inanmayanların yoldaşları yaptık."***[5]

---

[5] A'raf, 7/27.

- وَقُلِ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَلْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلَى جُيُوبِهِنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا لِبُعُولَتِهِنَّ أَوْ آبَائِهِنَّ أَوْ آبَاءِ بُعُولَتِهِنَّ أَوْ أَبْنَائِهِنَّ أَوْ أَبْنَاءِ بُعُولَتِهِنَّ أَوْ إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنِي إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنِي أَخَوَاتِهِنَّ أَوْ نِسَائِهِنَّ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُنَّ أَوِ التَّابِعِينَ غَيْرِ أُوْلِي الْإِرْبَةِ مِنَ الرِّجَالِ أَوِ الطِّفْلِ الَّذِينَ لَمْ يَظْهَرُوا عَلَى عَوْرَاتِ النِّسَاءِ وَلَا يَضْرِبْنَ بِأَرْجُلِهِنَّ لِيُعْلَمَ مَا يُخْفِينَ مِنْ زِينَتِهِنَّ وَتُوبُوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهَا الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

- ***“(Ey Peygamberim!) Mü’min kadınlara söyle, gözlerini haramdan sakınsınlar, ırzlarını korusunlar. (Yüz ve el gibi) görünen kısımlar***

hariç, zînet (yer)lerini göstermesinler. Başörtülerini yakalarının üzerine kadar salsınlar. Zînetlerini, kocalarından, yahut babalarından, yahut kocalarının babalarından, yahut oğullarından, yahut üvey oğullarından, yahut erkek kardeşlerinden, yahut erkek kardeşlerinin oğullarından, yahut kız kardeşlerinin oğullarından, yahut müslüman kadınlardan, yahut sahip oldukları kölelerden, yahut erkekliği kalmamış hizmetçilerden, yahut da henüz kadınların mahrem yerlerine vakıf olmayan erkek çocuklardan başkalarına göstermesinler. Gizledikleri ziynetler bilinsin diye ayaklarını yere vurmasınlar. Ey müminler, hep birlikte tövbe ediniz ki kurtuluşa eresiniz!"[6]

---

[6] Nur, 24/31.

- Hz. Aişe anlatıyor: Bir gün kardeşi Esma üzerinde ince bir elbise olduğu halde Rasulullah'ın yanına girmişti. Rasulullah ondan yüzünü çevirdi ve şöyle buyurdu:

- يَا أَسْمَاءُ، إِنَّ الْمَرْأَةَ إِذَا بَلَغَتِ الْمَحِيضَ لَمْ تَصْلُحْ أَنْ يُرَى مِنْهَا إِلَّا هَذَا وَهَذَا» وَأَشَارَ إِلَى وَجْهِهِ وَكَفَّيْهِ

- *"Ey Esmâ! Bulûğa erdikten sonra kadının -yüz ve ellerine işaret ederek- şu ve şundan başka yerlerinin görülmesi doğru olmaz"*[7]

---

[7] Ebu Davud.

2.Adım: Odanıza İzin Alarak Girmesi Gerektiğini Öğretme

- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لِيَسْتَأْذِنْكُمُ الَّذِينَ مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ وَالَّذِينَ لَمْ يَبْلُغُوا الْحُلُمَ مِنْكُمْ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ مِن قَبْلِ صَلَاةِ الْفَجْرِ وَحِينَ تَضَعُونَ ثِيَابَكُمْ مِنَ الظَّهِيرَةِ وَمِنْ بَعْدِ صَلَاةِ الْعِشَاءِ ثَلَاثُ عَوْرَاتٍ لَكُمْ

- ***"Siz ey iman edenler! Meşru şekilde sahip olduğunuz kimseler, içinizden henüz ergenlik çağına varmamış olanlar, günün şu üç vaktinde, sabah namazından önce, gün ortasında soyunup dinlenmeye çekildiğiniz zaman ve yatsı namazından sonra yanınıza girmeden önce sizden izin istesinler; bu üç vakit mahremiyetinizin korunmasız olabileceği vakitlerdir.***

- لَيْسَ عَلَيْكُمْ وَلَا عَلَيْهِمْ جُنَاحٌ بَعْدَهُنَّ طَوَّافُونَ عَلَيْكُمْ بَعْضُكُمْ عَلَى بَعْضٍ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمُ الْآيَاتِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ
- ***Bu vakitlerin dışında birbirinizin yanına girip çıkmanızda sizin için de, onlar için de bir sakınca yoktur. Allah mesajlarını size işte böyle açıklamaktadır: Çünkü Allah hikmetle buyuran bilendir!”***
- وَإِذَا بَلَغَ الْأَطْفَالُ مِنْكُمُ الْحُلُمَ فَلْيَسْتَأْذِنُوا كَمَا اسْتَأْذَنَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ
- ***“Aranızdaki çocuklar ergenlik çağına girdikleri zaman da, öteki yetişkinlerin yaptığı gibi, (sizden izin istesinler). Allah mesajlarını size***

işte böyle açıklamaktadır; çünkü O doğru hüküm ve hikmetle buyuran mutlak ve sınırsız bilgi sahibidir!"[8]

- Bu ayetin nazil olması üzerine sahabilerden biri, "Ben annemin odasına girerken de mi izin isteyeceğim?" diye sordu.
- Rasulullah; *"Evet"* dedi.
- Aynı adam, "Benden başka anneme hizmet edecek kimse yoktur. Odasına her girişte izin mi isteyeceğim?" dedi.
- Rasulullah, *"Sen anneni çıplak görmek ister misin?"* buyurdu.
- Adam, "Hayır, annemi çıplak görmek istemem" deyince,
- Rasulullah; *"O zaman her girdiğinde izin iste"* buyurdu.

---

[8] Nur, 24/58.

- Çocuklara dört-beş yaştan itibaren anne-babanın odası kapalı ise odaya kapıyı çalarak ve izin alarak girmesi gerektiği öğretilmelidir. Çünkü bu oda anne-babanın özel alanıdır ve özel alanlara girişte izin alınır.
- Çocuğun odasına girerken kapısının çalınması çocuğa iyi bir model oluşturacaktır. Odaya izinsiz girdiğinde çocuğa, "Odamızda giyiniyor olabiliriz, bu yüzden kapı kapalı ise tıklatıp izin alarak içeri girmelisin şeklinde" açıklama yapılabilir.

3.Adım: Tuvaletin Kapısını Kapalı Tutması Gerektiğini Öğretme

- Cabir b. Abdullah anlatıyor;
- أَنَّ النَّبِيَّ كَانَ إِذَا أَرَادَ الْبَرَازَ انْطَلَقَ، حَتَّى لَا يَرَاهُ أَحَدٌ
- "Nebi (s.a.s), abdest bozmak istediği zaman, hiç kimsenin görmeyeceği tenha bir yere giderdi."[9]

---

[9] Ebu Davud.

- Rasulullah buyurdular ki:

- «لَا يَخْرُجُ الرَّجُلَانِ يَضْرِبَانِ الْغَائِطَ كَاشِفَيْنِ عَنْ عَوْرَتِهِمَا يَتَحَدَّثَانِ، فَإِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ يَمْقُتُ عَلَى ذَلِكَ»

- *"İki kişi beraberce helâya gidip, avretleri açık kazayı hâcet ederken konuşmasınlar. Zira Allah Teâla Hazretleri, bu hale gadab eder."*[10]

[10] Ebu Davud.

- Çocukların iki yaşında tuvalet alışkanlığını kazanması, en geç dört yaşında tuvalet sonrası temizliklerini yapmayı öğrenmesi beklenir. Anne-baba bu dönemleri dikkate alıp çocuğa tuvalet eğitimi verebilir ve eğitimin bir parçası olarak tuvalette yalnız olunması, başkalarının göreceği şekilde tuvaletini yapmaması gerektiği çocuğa anlatılabilir.
- Anne-baba belirlediği bu kurala kendisi uyarsa, çocuğun bu kuralı öğrenmesi daha kolay olacaktır. Çocuk oturak (lazımlık) kullanıyorsa, bu oturak evin ortak kullanım alanlarına konmamalı, tuvalet ya da banyoda kullanılmalıdır.

4.Adım: Çocuğun Özel Alanlarına Saygılı Olma

- Çocuğu küçük yaştan itibaren çocukları başkalarının yanında giydirmememek, altlarını değiştirirken bile bir başka odaya götürmek çocuğun mahremiyetine saygıyı gösterir. “Daha küçük” diye düşünerek çocuğu iç çamaşırına varıncaya kadar başkalarının önünde soyup giydirmek doğru değildir.
- Özellikle dört-beş yaşından sonra çocuğu iç çamaşırı ile yıkamak, iç çamaşırı çıkarırken ve temizlerken gözleri kısarak ya da başı hafif yana çevirerek o alana saygı gösterdiğimizi hissettirmek çocuklarda mahremiyet duygusunun gelişmesine katkı sağlayacaktır.
- Yedi yaşından sonra banyoda çocukların kendi mahrem alanlarını kendi temizlemelerine fırsat tanımak da mahremiyet duygusunun gelişimi açısından güzel olacaktır.

- Sağlıklı bir mahremiyet duygusu açısından çocuğun başkalarının önünde elbiselerini çıkarmaması, giyinip soyunmaması gerektiği ayda birkaç defa tekrar edilerek çocuğa hatırlatılmalıdır.
- Tabi ki anne-babanın da çocuğun görmeyeceği bir alanda giyinip-soyunması da çocuğun bütüncül bir mahremiyet duygusu geliştirmesi açısından önemlidir.
- Çocuğun şahsiyetine saygı göstermeliyiz. Biz ebeveynler dahi 4 yaşından sonra çocuklarının bedeni üzerinde izinsiz tasarrufta bulunmamalıyız. Zor olsa da onları öpmeden önce izin almaya çalışmalıyız.

5.Adım: Çocuğun Cinsel Organlarını Sevgi Objesi Yapmama

- Küçük çocukları cinsel organlarına dokunarak, onları konu yaparak sevmek doğru değildir. Çünkü bu durum, onların özel alanlarının ihlalidir. Çocuk bu şekilde hem mahremiyet ihlaline uğramış olur, hem de başkalarının özel alanlarının kullanılarak onlara şaka yapılabileceği inancını taşır.
- Ayrıca çocukları cinsel organlarını konu ederek sevmek, onları kendilerini kötü niyetli yabancılardan korumak konusunda etkisiz kılabilir. Çocuk, bir başkası özel alanına dokunmak istediğinde bunun iyi mi yoksa kötü mü olduğunun ayrımını yapamayabilir.
- Bu sebeple bezlemek, pişik kremi sürmek ve temizlemek durumlarında bile abartıya kaçmamak, aşırı baskı uygulayarak silmemek, çocuğun cinsel organlarıyla oynamamak daha doğrudur.

- Çocuğun cinsel organlarını şaka konusu yapmak, göstermesini istemek, onlara dokunmaya çalışmak çocuğun cinsel kimlik gelişimi açısından oldukça sakıncalıdır.

6.Adım: İlk Okulla Birlikte Özel Mekan Tanımlama

- İlkokul dönemi ile birlikte çocuklar için evde bir çekmece ya da sepet belirlenip, çocuğa özel eşyalarını buraya koyabileceği söylenebilir. İlk başlarda çocuklar buraya gerekli gereksiz birçok şeyi koyabilir, ancak zamanla daha seçici davranacaklardır. Onun bu özel alanını anne-babanın izin alarak kullanması çocuğun özel alan düşüncesini pekiştirir.
- Ergenlik dönemi ile birlikte gençler, kilidi olan daha güvenli özel alanlar talep edebilirler. Ergenler yalnız kalmak isteyebilirler, çocukluk dönemine göre daha utangaç olabilir. Vücudunu anne-babasından gizlemek isteyebilir. Onların bu taleplerini normal karşılamak, özel alanlarına izinsiz girmemek, telefonlarını karıştırmamak, günlüklerini okumamak daha doğru bir davranıştır.

7.Adım: Ebeveynle ve Kardeşle Yatakları Ayırmak

- Bu konuda genel yaklaşım şu şekildedir: Altı aya kadar çocuk annesi ile yatabilir. Altı aydan sonra ise annesi ile aynı odada yer yatağında ya da beşikte yatabilir. İki yaşla birlikte çocuk yavaş yavaş bağımsızlığını kazanır ve kendi başına yemek yemeye, yolda kendi başına yürümek istemeye başlar. Bu dönem gelişim olarak da çocuğun odasının ayrılabileceği bir zamandır.
- Ancak yalnızlık, anneden ayrılma, karanlık gibi konularda aşırı duyarlı ve kaygılı olan çocukların zorla yataklarını ayırmak doğru değildir. Öncesinde var olan kaygılar uzman yardımı ile giderilmeli, sonrasında yatak ayrımına gidilmelidir.

8.Adım: Kız ve Erkek Çocukların Odalarını Ayırma

- Rasulullah buyurdu ki:

- إِذَا بَلَغَ أَوْلَادُكُمْ سَبْعَ سِنِينَ فَفَرِّقُوا بَيْنَ فُرُشِهِمْ

- *"Yedi yaşındaki erkek ve kız çocuklarının, erkek ve kız kardeşlerin yataklarını ayırın."*[11]

- Kardeşlerin yatakları ise dört-beş yaşından itibaren ayrılabilir. Kız ve erkek kardeşlerin ilkokul dönemiyle birlikte odaları da ayrılmalıdır.

- Çünkü beraber bulundukları odada, giyinip soyunurken, yatarken, temizlenirken birbirlerinin özel alanını ihlal edebilirler. Ayrıca okulla birlikte çocuklara vücudunun dışında iç çamaşırlarının belki de özel

[11] Darekutni.

eşyalarının (günlük vb.) bulunduğu bir özel alan da gerekebilir. Bu alanın farklı odalarda olması daha doğru olacaktır.

- Yer darlığı gibi sebeplerle bu konu ertelenmemelidir. Gerekirse diğer bir odada bir köşe oluşturularak çözüm bulunmalıdır. ‘Onlar kardeş bir sorun olmaz’ diye düşünmek kadar, bu konuda aşırı kaygılı davranıp endişelerimizi çocuklara hissettirmek de sakıncalıdır.

9. Adım: Özel Alan İhlallerine Tepkinizi Belli Etme

- Çocukla birlikte dışarıda gezerken veya televizyon izlerken aniden karşımıza mahremiyet ihlali içeren sahneler ve durumlar çıkabilir. Bu gibi durumlarda çocuğa bir şey demeden onun duyacağı şekilde mahremiyet ihlali yapan kişiye tepki belli edilebilir.
- Örneğin bir televizyon sahnesinde arkadaşlarının mahrem alanına şaka amaçlı dokunan kişiye seslice kızılabilir. “İnsanların özel yerlerine dokunulmaz” gibi cümlelerle tepki belli edilebilir.
- Böylece çocuk anne-babanın tepkilerini modelleyerek mahremiyet ihlallerine karşı duyarlı hale gelir. Çünkü çocuklar anne-babaların kendilerine değil de başkalarına verdikleri tepkiler yoluyla daha kolay öğrenmektedirler.

10. Adım: "Fiziksel Baskıya Direnme" Refleksinin Öğretilmesi:

- Küçük yaştaki çocuklar kendi güçsüzlüklerini ve çaresizliklerini büyüklerin gücünü keşfettikçe anlarlar. Anne-babalar ve akrabalar, çocuklarına olan sevgi gösterileri sırasında çocuklara kendi güçsüzlüklerini hissettirecek kadar büyük ve orantısız güç kullanmaktan kaçınmalıdırlar.
- Anne-babalar, çocuğuna kendisine güç uygulandığında karşılık verilmesi gerektiğini öğretmelidirler. Bunun için bazen çocuğun istemediği bazı durumlarda gösterdiği tepki, güç gösterisi ile kırılmamalı, çocuğun direncinin işe yaradığı bizzat yaşayarak gösterilmelidir.
- Uzmanlara göre çocukların öncelikle "bedenim bana özeldir" bilincini kazanması gerekiyor. Doğduğu günden itibaren elden ele dolaşan, öpülüp sevilen bebekler ilerleyen yıllarda artık kendi bedeninin farkına varmalıdır. Kendi farklılığının bilincine varamamış çocuklar tacize

karşı koyamıyor. Mesela anneler altını ıslatmış çocuğun birden öfkeyle pantolonunu indirmek yerine, bunu daha sakince ve çocuğun mahremiyet duygusunu tadacağı diğer gözlerden uzak bir yerde yapmalıdır.

11. Adım: Televizyon ve İnternette Mahremiyet Sınırları:

- Mahremiyet eğitimi ile ilişkilendirebileceğimiz bir diğer konu da televizyon ve internet kullanımıdır. 21. Yüzyılda artık televizyon ve internetten tamamen kopmanın mümkün olmadığının farkına varmış durumdayız. Ancak aynı zamanda biliyoruz ki bu iki araç çocuklarımızın emniyeti ve eğitimi açısından çok mühim tehlikeler barındırmaktadır.
- Çocuğumuzun, televizyonda kavrayamayacağı düzeyde bir cinsellikle karşılaşması sağlıklı ruhi gelişimine ciddi bir sekte vurur. Bu nedenle çocuklarımıza gelişimsel düzeylerine uygun programlar izlettirmeli, bu konuda seçici olmalı ve televizyonu doğru izleme alışkanlıklarını bizim kontrolümüzde edinmelerini sağlamalıyız.
- Toplumun aydın geçinen kesimlerince sansür olarak değerlendirilse de, Bilgi Teknolojileri Ve İletişim Başkanlığı tarafından her internet kullanıcısına ücretsiz olarak tanınan filtre seçme hakkını, ailenin ve

çocuğun korunması konusunda devletin attığı en büyük ve önemli adımlardan biri olarak değerlendirmekteyiz.

- Bugün, ebeveyn gözetiminde olmayan bir çocuğun internette dolaşması, suç oranının çok yüksek olduğu, her türlü haram maddenin serbestçe satıldığı -filmlerde tasvir edilen- arka sokaklarda dolaşması kadar tehlikeli olabilmektedir.
- Bu sebeple çocuğumuzun her gün internet ve bilgisayar kullanımına ayırdığı vakti belirleyerek takibini yapmalı ve çocuğumuzun bu konuda bizim uyarımız olmadan kendi kendini kontrol etme bilinci kazanmasına gayret etmeliyiz.
- İlk tedbir olarak bilgisayarı ortak kullanım alanlarına koymak suretiyle, çocuğumuzun bilgisayar ve internet kullanma alışkanlığını daha kolay kontrol altında tutabiliriz. Bütün bu tedbirler sayesinde mahremiyete ket vuran unsurlardan çocuklarımızı uzak tutmamız mümkün olabilir.

- Sonuç olarak, mahremiyet eğitiminin istenilen şekilde gerçekleşmesi için, gerek mahremiyet duygusunun kazandırılmasında, gerekse televizyon ve internetin zararlarından koruma aşamasında, çocuklarımıza hep müşfik davranmalı, korkutarak veya zorlayarak özgüvenlerini zedelememeliyiz. Onun için ayıp, günah, yasak sözünden daha çok, çocuğa bunun gerekçeleriyle doğrularını, yanlışlarını anlatmalı, yanlışlarla karşılaştığı zaman ne yapacağı ile ilgili beceri kazanmasını sağlamalıyız.

12. Adım: Oyuncak Seçerken Dikkat Edilmelidir:

- Kızlarımıza lolita tipli, silikon dudaklı, uzun bacaklı “Barbie” bebekler almaktan vazgeçelim. Çocuk oynadığı oyuncağı gerçek sanır ve oyuncağa göre şekil alır. Tıpkı devamlı silahla oynayan erkek çocuklarının hırçınlaştığı gibi. Oyuncak bile olsa, makyaj malzemesi, oje ruj, parfüm gibi nesnelerle oynamasına izin vermeyelim.
- Kız çocuğunun annelik duygularını geliştirecek, yemek yedirilen, altı değiştirilebilen bebekler alınabilir.

Dikkat Edilmesi Gereken Diğer Bazı Konular:

- -Kız çocuklarınızı kaç yaşında olurlarsa olsunlar okula gönderirken pantolon, eşofman veya mutlaka etek altından kısa tayt giydirin.
- -Erkek çocuklarınıza ne kadar terleseler de atletsiz, üstleri açık sokakta oynamamalarını tembihleyin.
- Elbise alırken çocuk ruhuna uygun abartısız modeller seçilmelidir. Küçük kadın ve küçük adım imajı oluşturmayan elbiseler tercih edilmelidir.
- -Çocuğunuzun cinsiyeti ne olursa olsun bir yabancı yetişkinle bir ortamda yalnız kalmaması gerektiğini öğretin.
- -Birisinin onlara" Bunu kimseye söyleme" dediği bir şey olup olmadığını sık sık onlara sorun. Söylediğinde her ne söylerse söylesin kızmayacağınıza dair onu rahatlatın.

- -Başınızı bilgisayar ve televizyondan 10 dakikalığına dahi olsa kaldırıp çocuğunuza her gün mutlaka gülümseyerek " Bana bugün anlatmak istediğin bir şey var mı? " diye sorun.
- -Çocuklarınızı evde yetişkin çocuğu olan arkadaşlarınızın veya akrabalarınızın evine dahi yatılı kalmak için göndermeyin.
- -Erkek çocuklarınıza ve kız çocuklarınıza başkalarının yanında (hem cinsleri ve akrabaları dahi olsa) asla üstlerini değiştirmemelerini öğütleyin.
- -Çocuğunuzu küfür ve terbiyesiz el hareketlerinin, terbiyesiz el şakalarının yapıldığı arkadaş ortamından uzak tutun. Bu mümkün değilse bu durumun ne kadar yanlış ve bunları yapmanın ne kadar kötü bir şey olduğunu çocuğunuza hareket ve sözlerinizle sık sık hissettirin. Çocuğunuzu böyle davranmadığı için sık sık başkalarının yanında övün.
- -Eğer çocuğunuz sizden önce eve geliyorsa ve anahtarı varsa bunu kimseye söylememesini ve eve geldikten sonra siz gelene kadar asla ne

için olursa olsun kapıyı açmamasını tembihleyin. Kapıyı açmadığı halde ısrar eden olursa hemen sizi ve polisi aramasını söyleyin.

- -Çocuğunuza, hoşlanmadığı durumlarda bağırmayı, kaçmayı ve itiraz etmeyi öğretin.
- -Gittiğiniz misafirlikte çocukların odada yalnız ve kapı kapalı şekilde oynamalarına izin vermeyin. Sık sık gidip onları güler yüzle "aferin ne güzel oynuyorsunuz" diyerek kontrol edin.

Sonuç:

- Mahremiyet eğitiminin yarısı kendi mahremiyetine diğer yarısı da başkalarının mahremiyetine halel vermemeye dikkat etmektir.

- Tüm bu tedbirleri almanıza rağmen çocuğunuz gelip size ona birisinin kötü dokunduğunu veya baktığını söylerse sakın ona "Sana öyle gelmiştir" demeyin.
- Çocuğunuza karşı asla inanmaz veya bu durumu küçümser bir tavır sergilemeyin. "Anlıyorum. Bu konuda gerçekten kendini kötü hissetmiş olmalısın. Bu konuyu halledeceğim. Bana bunu söylediğin için aferin." deyin.
- Konuyu büyütüp, herkese anlatıp, ortalığı velveleye vermeyin. Bu çocuğunuzu ürkütecek ve utanmasına sebep olacaktır. Bunun yerine mutlaka bu konunun takipçisi olun. "Ayıp olur" düşüncesine kapılmadan bahsi geçen her kimse o kişiyle gidip bu konuyu "ciddiyetle ve ikaz ederek" konuşun.
- Çocuğunuzun size güven duyması ve yaşadığı olayın travma olmaktan kurtarılmasının tek yolu sizin onun yanında olduğunuzu hissetmesidir.

Unutmayın ki bir kız çocuğu veya erkek çocuğu yetişkin bir bayan tarafından da tacize uğrayabilir.

- Ve cinsel taciz, asla küçümsenecek veya umursanmayacak bir şey değildir. Çocuğunuzun başına böyle bir şey gelmesi utanılacak bir şey değildir. Tam tersi bu duruma sebep olan kişi ve kişilerin utanması gerekir. Kendiliğinden bu utancı yaşamıyorlarsa sizin gidip onları utandırmanız gerekiyor demektir.